

Suomen Kansanopistoyhdistys –

Finlands Folkhögskolförening

16.2.2010 Ostrobotnia

Rehtoripäivä

Keho-valmisteluryhmän näkemys kehittämistarpeista ja -toimenpiteistä

Rahoitusperusteiden uudistamisvalmistelun yhteydessä on myös hankittava tietoa siitä, miten nykyinen rahoitusjärjestelmä on tukenut tai vaikeuttanut vapaan sivistystyön eri oppilaitosmuotojen tehtävien hoitamista ja toiminnan kehittämistä asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

(f)

Keho-valmisteluryhmän näkemys kehittämistarpeista ja -toimenpiteistä

On tärkeää, että vapaan sivistystyön oppilaitokset voivat jatkossakin toimia avoimen korkeakouluopetuksen (avoin yliopisto ja ammattikorkeakoulu) järjestäjinä aikuisopiskelun tasa-arvon edistämiseksi. Tämä tehtävä on määriteltävä selkeästi lainsäädännössä ja ylläpitämisluvissa sekä otettava huomioon rahoitusperusteiden uudistamisessa. (g)

Keho-valmisteluryhmän näkemys kehittämistarpeista ja -toimenpiteistä

Valmisteluryhmä on ottanut lähtökohdaksi, että kullakin vapaan sivistystyön oppilaitosmuodolla on uudistuvassakin rahoitusjärjestelmässä omat rahoitusperusteet, joissa toiminnan erityispiirteet ja kustannukset voidaan parhaiten ottaa huomioon.

Kunkin oppilaitoksen tehtävät ml. erityistehtävät määritellään ylläpitämisluvassa. Kehittämistyön painopisteiden määrittely ja tukeminen tapahtuisi vuodesta 2010 lähtien osana uudistuvaa rahoitusjärjestelmää. (h)

Keho-valmisteluryhmän näkemys kehittämistarpeista ja -toimenpiteistä

-
- **Lähtökohtana rahoitusjärjestelmän uudistamisessa on rahoituksen jakaminen nykyisen kaltaiseen laskennalliseen, suoriteperusteiseen perusrahoitukseen sekä toiminnan keskeisiä tavoitteita edistävään ja palkitsevaan laatu- ja kehittämisrahoitukseen.**
 - **Osana uuden rahoitusmallin valmistelutyötä on selvitettävä ja ratkaistava myös monia pitkään esillä olleita kysymyksiä. Tällaisia ovat avoimen korkeakouluopetuksen ja monimuoto-opetuksen rahoitusperusteet,**
 - **perustamiskustannusten sisällyttäminen yksikköhintaan,..**
(i)

Keho-valmisteluryhmän näkemys kehittämistarpeista ja -toimenpiteistä

-
- **Perusrahoituksessa on mahdollista ottaa käyttöön yksikköhinnan porrastus tai suoritemäärien korotus koulutuksessa, joka tarvitsee erityistä tukea.**
 - **Erityistehtävät (esim. vammaisten koulutus) määriteltäisiin jatkossakin ylläpitämisluvassa ja yksikköhintaan heijastuvat porrastukset laissa ja asetuksessa. Tällaisia tehtäviä voisi jatkossa olla muitakin (esim. opinnollinen kuntoutus, maahanmuuttajien koulutus).**
 - **Perusrahoitusta tukevan laatu- ja kehittämisrahoituksen osuus voisi vaihdella oppilaitosryhmittäin. Tämän rahoituksen osuus olisi korkeintaan 15 prosenttia. (k)**

Keho-valmisteluryhmän näkemys kehittämistarpeista ja -toimenpiteistä

-
- **Rahoitusmallin valmistelussa tulee ratkaista myös perustamiskustannusten valtionavustusjärjestelmän säilyttäminen tai mahdollinen sisällyttäminen yksikköhintaan.**
 - **Valmisteluryhmän alustava kanta on, että liikunnan koulutuskeskuksia lukuun ottamatta perustamiskustannukset sisällytettäisiin yksikköhintoihin rahoitusuudistuksen yhteydessä tarvittavien selvitysten jälkeen. (I)**

Keho-valmisteluryhmän näkemys kehittämistarpeista ja –toimenpiteistä

-
- **Samoin on tarpeen selvittää nykyisen opintosetelityyppisen rahoituksen tehtävät ja yhteydet opintososiaalisiin etuihin. Opintoseteliavustuksia tarvitaan vapaan sivistystyön rahoituksessa tukemaan aliedustettujen ryhmien osallistumista.**
 - **AKKU-johtoryhmän, työmarkkinajärjestöjen ja SATA-komitean yhteistyönä on valmisteltu ehdotukset työttömien ja työssä olevien aikuisopiskelun etuuksien uudistamisesta. Osana ehdotusten jatkotoimia on tarpeen tarkentaa etuuksien määrittelyä vapaan sivistystyön opinnoissa. (I)**

Keho-valmisteluryhmän näkemys kehittämistarpeista ja -toimenpiteistä

-
- **Laatu- ja kehittämisrahoitus ehdotetaan otettavaksi asteittain käyttöön vuoden 2010 alusta lähtien. Ainakin alkuvaiheessa, kun riittävää tietopohjaa ei ole käytettävissä, laatu- ja kehittämisrahoitus hoidettaisiin avustuksina.**
 - **Opintoseteliavustukset jäisivät edelleen rahoitusjärjestelmään tukemaan aliedustettujen ryhmien osallistumista ja ylimääräiset avustukset pehmentämään toiminnassa tapahtuvien nopeiden muutosten vaikutuksia.**
 - **Tietopohjan tarkentuessa ja yhdessä vapaan sivistystyön toimijoiden kanssa tapahtuvan indikaattorityön edetessä myös laatu- ja kehittämisrahoitus voisi tapahtua osana nykyistä joustavammin määräytyvää laskennallista rahoitusta. (n)**

VAPAAN SIVISTYSTYÖN RAHOITUSTYÖRYHMÄN JAOSTOT

-
- **Kansanopistojaosto, esitys 17.2.2010**
 - **Jaoston puheenjohtajana Marja-Riitta Pönkä, kansanopistokentän edustajina Timo Heinola ja Jyrki Ijäs (SKY), Matts Granö (Bildningsforum) ja Pirkko Ruuskanen-Parrukoski (Setlementtiliitto), sihteerinä Pasi Rentola OPM:stä, asiantuntijoina Raakel Tiihonen OPH:sta, Jarkko Jännes TaY:sta ja Erkki Salmio OPM:stä, myös urheiluopistot**

KANSANOPISTOJAOSTO

1. Investointien rahoituksesta:

Perustamishankkeiden rahoitusjärjestelmän kehittämisvaihtoehtona on, että erillisestä perustamiskustannusten valtionavustusjärjestelmästä luovuttaisiin ja rahoitus toteutettaisiin osana laskennallista rahoitusjärjestelmää - SKY kannatti tätä viimeksi rahoituslakia uudistettaessa.

Kansanopistojen perustamiskustannusten valtion rahoitus on vuosina 1999-2009 ollut keskim. 954.000€.

Poistojen huomioiminen yksikköhinnan kustannuspohjassa nostaisi laskennallista opiskelijaviikon yksikköhintaa 10,29 euroa (brutto ja ilman ns. pieniä poistoja) = käyttömäärärahan lisästarve 930.000€

KANSANOPISTOJAOSTO

1. Investointien rahoituksesta:

Ministeriö lähtee siitä, että uudistus tulisi toteuttaa ns. kustannusneutraalisti ja esittää, että uudistus toteutettaisiin vuoden 2012 alusta vos-suoritteiden määrää muuttamalla.

- Kansanopistokentän edustajat ovat todenneet, että toimenpide on oikeansuuntainen, mutta kansanopistojen oppilaitostehtävä huomioonottaen riittämätön ja että muutos tulee toteuttaa kansanopistojen käyttömäärärahaa lisäämällä.

KANSANOPISTOJAOSTO

1. Investointien rahoituksesta:

Vuokrakorvauksia saavien opistojen yksikköhinnnoissa tulee huomioida poistoista aiheutuva korotus vastaavalla vähennyksellä.

Ministeriö katsoo myös, että rahoituksessa tulisi pyrkiä kansanopistojen tasavertaisempaan kohteluun

Erillisiin vuokriin käytetään tänä vuonna 1.320.670 euroa kansanopistojen käyttömäärärahasta.

KANSANOPISTOJAOSTO

2. Porrastukset:

Eksternaattivähennys -20%;

nykyiseen porrastukseen siirryttiin vuoden 2005 alusta. Laskelmien mukaan eksternaattiviikon toteutuneet kustannukset ovat 19,7% keskimääräistä yksikköhintaa alhaisemmat eikä jaosto esitä porrastukseen muutosta.

Lyhytkurssiopistot +20%;

v.2008 suoriteraportin mukaan 60.610 suoritteista on lyhytkursseista, näistä vain 13.105 on ylläpitämisluvan mukaisten lyhytkurssien suoritteita. Ministeriö on katsonut, että alle 10 päivää kestävien lyhytkurssien järjestäminen ei enää voi olla erityisen koulutustehtävän ja yksikköhinnan korotuksen peruste ja on pyytänyt ao. korotusta saavilta opistoilta esitystä mahdollisesta uudesta korotuksen/porrastuksen perusteesta. Muu kuin erityistehtävän mukainen koulutus jäisi porrastuksen ulkopuolelle.

KANSANOPISTOJAOSTO

2. Porrastukset:

Rahoitusjaosto pitää perusteltuna v. 2006 muutosta, jossa **erityiskansanopistojen** (Kuurojen kansanopisto, Lehtimäki) yksikköhinnan korotus kohdistuu vaikeasti vammaisten opiskelijaviikkoihin. Jaoston mukaan korotettu valtionosuusprosentti ja porrastuksen määrä säilytettäisiin nykyisellään.

Vaikeasti vammaisten opiskelijoiden erityiseen koulutustehtävään saa nyt +25% tukea kaikkiaan 10 opistoa (yht. 3.133 opintoviikkoa). Mahdollisuus erityistehtävään tulisi säilyttää ylläpitämissuissa myös jatkossa, mutta se tulisi keskittää opistoille, joilla toiminta on jatkuvaa, pääasiallisesti pitkäkestoista ja joilla on vammaisten koulutukseen riittävät ammatilliset ja taloudelliset resurssit.

Ministeriö aikoo tarkemmin selvittää aiheutuisiko koulutuksen kustannuksista ja mahdollisesta erityistehtävän laajentamisesta tarvetta nykyisen porrastuksen tarkistamiseen.

KANSANOPISTOJAOSTO

2. Porrastukset:

Etä- ja monimuotokoulutus -40%;

Vuoden 2009 alusta voimaan tullut asetus ei mahdollista monimuoto-koulutuksen järjestämistä taloudellisesti mielekkäällä tavalla koska suorite lasketaan opettajan ohjaustyöstä eikä opiskelijatyöstä. Suoriteperustan laskentaa tulisi laajentaa ohjeistuksella. Jaostossa sovittiin, että yhdistys tekee selvityksen kansanopistojen monimuoto-opetuksen järjestämis- ja tilastointitavoista.

Kirjeopetus -50%;

Kirjeopetuksessa lasketaan suoritteeksi puolet opiskelijaviikon suoritteesta, eikä siinä ole monimuotokoulutuksen rahoitukseen kuuluvaa lähiopetusjakson velvoitetta. Jaosto esittänee, että kirjeopetus siirrettäisiin monimuotokoulutuksen rahoituksen piiriin, mutta niin, että sen erityispiirre (opiskelun itsenäisyys) säilytettäisiin nykyisten järjestäjien osalta.

KANSANOPISTOJAOSTO

2. Porrastukset:

Maahanmuuttajakoulutus (nyt ei porrastusta);

jaoston keräämien tietojen mukaan nykyisin kansanopistojen vapaana sivistystyönä yleisimmin järjestettävän maahanmuuttajien kieli- ja kulttuurikoulutuksen kustannukset vastaavat pitkälti eksternaattiviikosta saatavaa valtionosuutta. Jaosto on katsonut, ettei erityistä porrastusperustetta esitetä, vaan nykyisenlaisen koulutuksen saatavuus turvataan tarvittaessa opintosetelirahoituksella.

Avoin yliopisto-opetus (nyt ei porrastusta);

yhdistyksen selvityksen mukaan valtaosa kansanopistojen avoimesta yliopisto-opetuksesta (lähes 80%) on osa linjojen opinto-ohjelmaa. Opetuksen kustannukset ovat keskimääräisiä eivätkä jaoston mukaan edellytä muutoksia yksikköhinnan perusteisiin

KANSANOPISTOJAOSTO

3. Vapaan sivistystyön toimintaedellytysten vahvistaminen

Jaostolle on esitetty vapaan sivistystyön **valtionosuusprosentin** nostamista nykyisestä 57% 65%:iin. Olemme perustelleet sitä vs-oppilaitosten tasavertaisella kohtelulla. Ehdotus ei ole mukana jaoston raporttiluonnoksessa.

Ministeriön mielestä mahdollisen vos% korotuksen tulisi tapahtua kustannusneutraalisti.

Jaoston keskusteluissa on todettu myös Eduskunnan sivistysvaliokunnan vapaan sivistystyön lakia koskevassa lausumassa esittämä tuki kansanopistojen ja opintokeskusten esitykselle saada **kehittämisrahoitus** osaksi valtionosuusjärjestelmää. Jaosto siirtäneen asian suoraan rahoitusryhmälle.

KANSANOPISTOJAOSTO

SKY:n lausuma vapaan sivistystyön toimintaedellytysten vahvistamisesta

Kansanopistoilla on lain mukainen velvoite ylläpitää sisäoppilaitosta = rahoituksen uudistamisen tulee tukea tätä tehtävää, siksi poistojen huomioiminen yksikköhinnan kustannus-

- pohjassa tulee rahoittaa käyttömäärärahaa lisäämällä,
- lyhytkurssiopistojen uusi porrastus tulee toteuttaa ylläpitämislupaan kirjattavan erityisen koulutustehtävän kautta,
- etä- ja monimuoto-opetuksen suoritteiden laskentaa tulee laajentaa kansanopistotyön rahoitusjärjestelmää ja koulutuksen kustannuksia paremmin vastaavaksi,
- kirjeopetus tulee sisällyttää monimuoto-opetuksen rahoitukseen
- yksikköhinnan valtionosuusprosentti tulee nostaa 65%:iin käyttömäärärahaa lisäämällä
- kehittämisrahoitus tulee saada osaksi valtionosuusrahoitusta (harkinnanvaraisuus ei vastaa lain tarkoitusta ylläpitämisluvan ohjaustehtävästä)

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää vapaan sivistystyön osalta onko avustuksina myönnettävä rahoitusmalli tarkoituksenmukainen vai tulisiko laatu- ja kehittämisrahoitus siirtää osaksi valtionosuusrahoitusta.

SiVM 12/2009 vp - HE 175/2009 vp

Suomen Kansanopistoyhdistys –

Finlands Folkhögskolförening

16.2.2010 Ostrobotnia

Rehtoripäivä

Suomen Kansanopistoyhdistys –

Finlands Folkhögskolförening

16.2.2010 Ostrobotnia

Rehtoripäivä

VAPAAN SIVISTYSTYÖN TILASTO- JA TIEPOHOJAN KEHITTÄMISHANKE

Hankkeen tehtävänä on KEHO- suunnitelman pohjalta, 30.8.2011 mennessä

- 1) selvittää vapaan sivistystyön rahoituksen, ohjauksen ja kehittämisen edellyttämät tietotarpeet
- 2) tehdä esitys tilasto- ja tietopohjan sisältöjen ja tiedonkeruun kehittämisestä sekä
- 3) selvittää esityksen kustannusvaikutukset.

Tilasto- ja tietopohjan kehittämisessä pyritään olemassa olevien tietopohjien selkiyttämiseen ja yhteensovittamiseen. Samalla aloitetaan vapaan sivistystyön indikaattorien valmistelu.

Tavoitteena on, että työryhmän ehdotus ei aiheuta tiedonkeruukustannusten kasvua.

VAPAAN SIVISTYSTYÖN TILASTO- JA TIEPOHOJAN KEHITTÄMISHANKE

Aikataulusuunnitelma:

Kevät 2010

1. Selvitetään vapaan sivistystyön *nykyisten tilasto- ja tietopohjien sisällöt ja tiedonkeruu* 24.3. mennessä

- *tilastokeskuksen* keräämien tilastojen sisällöt ja tiedonkeruun organisointi
- *opetushallinnon* keräämät tietosisällöt ja tiedonkeruun organisointi
- *vapaan sivistystyön järjestöjen* keräämät tietosisällöt ja tiedonkeruu
- *vapaan sivistystyön oppilaitosten ja/tai niiden ylläpitäjien* keräämät tietosisällöt

Vapaan sivistystyön järjestöt selvittävät vapaan sivistystyön

oppilaitosten ja ylläpitäjien nykyisen tilasto- ja tietopohjan ja sen keräämistavat.

VAPAAN SIVISTYSTYÖN TILASTO- JA TIETOPOHJAN KEHITTÄMISHANKE

2. Työryhmä selvittää vapaan sivistystyön *ohjauksen ja kehittämisen edellyttämät tietotarpeet*

- *opetushallinnon tiedontarpeet*
 - rahoitus
 - toiminnan seuranta
 - indikaattorit
 - *tilastoviranomaisen tiedontarpeet*
 - *vapaan sivistystyön oppilaitosten ja/tai niiden ylläpitäjien tietotarpeet*

Vapaan sivistystyön järjestöt selvittävät **oppilaitosten ja ylläpitäjien tietotarpeet**. Tavoite on, että selvitykset esitellään hankkeen kokouksessa 2.6., jossa lisäksi esitellään Vapaan sivistystyön rahoitustyöryhmän esitykset.

VAPAAN SIVISTYSTYÖN TILASTO- JA TIETOPOHJAN KEHITTÄMISHANKE

Syksy 2010

3. – 4. Työryhmä selvittää vapaan sivistystyön *rahoituksen edellyttämät tietotarpeet ja tiedonkeruumahdollisuudet*

Tarvittaessa työryhmä voi jakautua alaryhmiin.

Tavoite on, että selvitykset esitellään hankkeen syksyn kokouksissa (lokakuu ja marraskuu).

Kevät 2011

5. Työryhmä valmistelee vapaan sivistystyön

- vaihtoehtoisia malleja
 - tilasto- ja tietopohjan sisällöistä ja
 - tiedonkeruun järjestämisestä

Tavoite on, että vaihtoehtoiset mallit käsitellään ja priorisoidaan tammi-helmikuussa 2011-

VAPAAN SIVISTYSTYÖN TILASTO- JA TIETOPOHJAN KEHITTÄMISHANKE

6. Työryhmä tekee päätöksen ehdotuksestaan toukokuussa 2011
 - tilasto- ja tietopohjan sisällöistä ja
 - tiedonkeruun järjestämisestä
 - ottaen huomioon sihteeristön tekemät kustannusvaikutuksia koskevat arviot.

7. Työryhmä hyväksyy hankeryhmän muistion kokouksessaan elokuussa 2011.

Suomen Kansanopistoyhdistys –

Finlands Folkhögskolförening

16.2.2010 Ostrobotnia

Rehtoripäivä